

Hjemmelading og sikkerhet

Av Klas-Erik Lindstad/Engebret Mjøseng

Så har det skjedd igjen – en Sauer 200 STR er ødelagt grunnet skyting med hjemmeladet ammunisjon med overtrykk. Denne artikkelen skal på ingen måte skremme noen fra å lade egen ammunisjon, for riktig ladet ammunisjon er like trygg som fabrikkprodusert. Men når det skjer flere uhell med et relativt likt årsaksbilde er det på sin plass å påpeke noen avgjørende faktorer med hensyn til sikkerheten rundt hjemmelading.

La det være nevnt med en gang, ingen har blitt alvorlig skadet i disse uhellene med hjemmeladet ammunisjon. Dette mye grunnet at Sauer 200 STR er konstruert slik at den ved en eventuell våpensprengning leder overtrukket ut i mest mulig ufarlig retning for skytteren. Dvs. ned gjennom magasinåpningen og/eller ut gjennom overtrykkshullene i låskassen.

Det er to gjennomgående faktorer ved disse

uhellene. Det er:

- ***Det lades med karusellpresser uten kruttnivåmåler.***
- ***Det benyttes hurtigbrennende krutt. Dvs. at det blir relativt liten fyllingsgrad med krutt i hylsen.***

Valg av krutt

Når det gjelder krutt bør det velges krutt som er relativt saktebrennende og som har stor fyllingsgrad i hylsen. Videre bør det alltid velges krutt fra leverandører som opplyser om kruttvekt, utgangshastighet og prosjektilvekt på sine kruttforpakninger. Det er uansett et svært godt råd å velge krutt som ikke gir overtrykk selv om man ved et uhell får mer krutt i patronen enn det som er anbefalt. Dette ikke nevnt som en oppfordring til unøyaktighet når man lader, men i stedet som en forholdsregel om man skulle få et uhell med kruttfillingen i en hylse. Det er i dag flere krutttyper på markedet som kan benyttes i kaliber 6,5mm der Sauer 200 STR er konstruert for å tåle en enkelt patron som er fylt helt opp til halsen. Velg derfor et slikt krutt av sikkerhetsgrunner!

Bruk av karusellpresser

For familier og skyttere med høyt forbruk av ammunisjon er det god økonomi i å lade sine egne patroner. Bruk av karusellpresser er i denne sammenheng med på å effektivisere

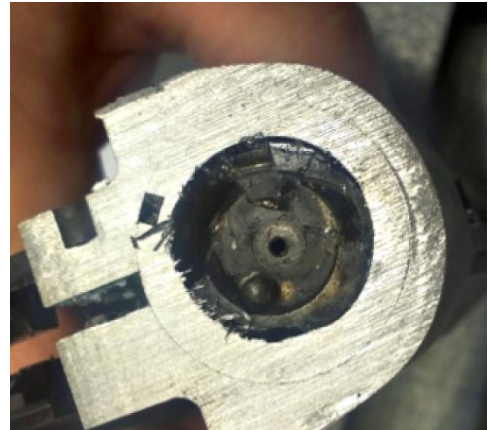
Våpenet har fungert som det skal når uhellet først er ute, overtrykket er ledet ut gjennom magasinåpningen. Skadene på magasinet og patronene viser hvilke krefter som er i sving.

Overtrykket ledet ut gjennom magasinåpningen har i dette tilfellet utvidet åpningen slik at skjeftet har blitt ødelagt.

hjemmeladingen. Det er særdeles viktig at man ved bruk av slike presser alltid har påmontert kruttnivåmåler som varsler om det blir for mye krutt i en patron. Om man likevel velger å lade uten kruttnivåvarsler må det i hvert fall lades med saktebrennende krutt som uansett kruttmengde i hylsen ikke medfører risiko for skytteren.

DFS har ingen myndighet til å pålegge leverandører av ladekomponenter en bestemt merking etc. Dette er et åpent marked der alle som tilfredsstiller de offentlige krav til oppbevaring, salg og distribusjon fritt kan selge krutt og lignende til skyttere og skytterlag. At det finnes flere aktører i dette markedet er positivt for DFS, for det gir våre skyttere valgmuligheter mht. egenskaper, kvalitet og pris på slike produkter. Samtidig gir et stort varespekter med krutt og andre ladekomponenter den konsekvens at hjemmeladeren lettere kan velge feil kombinasjoner av krutt og prosjektilvekt, noe som altså er svært farlig. Derfor gir vi denne generelle oppfordring om å alltid kontrollere ekstra nøye at det kun benyttes anbefalte ladetabeller. Husk også at om kruttmengden er anbefalt til et "lett" prosjektil, vil trykket øke faretruende om man velger ei tyngre kule til den samme ladevekten.

I dette tilfellet ble det blant annet brudd i utdrager og en av sluttstykkets låseklakker.

Med bakgrunn i et økt salg av ladekomponenter synes det å være stadig flere som velger å lade sine patroner selv. Dette gir et ekstra ansvar til både skytterlag og samlag om å jevnlig holde kurs om dette slik at ingen starter med hjemmelading uten å ha tilstrekkelig kunnskap om dette. I Håndbok for instruktøren er det et eget avsnitt om hjemmelading med tilhørende instruksjonsmaterieell for slikt bruk. DFS har i tillegg en egen folder om hjemmelading og sikkerhet som kan bestilles på www.dfs.no

Til slutt noen gode råd for hjemmeladeren:

- Skaff deg grundig kunnskap om lading før du setter i gang.
- Skaff deg faglitteratur og innhent i tillegg råd fra erfarne hjemmeladere.
- Bruk kun ladekomponenter som er tilstrekkelig merket for ditt formål.
- Bruk ikke krutt som er beregnet for andre kaliber.
- Hold deg til anbefalte ladevekter.
- Beskytt øynene under ladning (bruk vernebriller).
- Kruttstøv fra bunnen av forpakninger må ikke brukes! Det sammen gjelder med små rester (10–15 gram) av kruttlotter.
- Sørg for god hylsekalitet. Inspiser hylsene for spekk og/eller skader, og hold god rede på antall ganger de er brukt.
- Hylsetrommel for rengjøring må kun brukes på tomme hylser, og ikke på ferdige patroner.
- Etterlys kurs i lag/samlag om nødvendig.
- **Vær ansvarlig - vis ryddighet – tenk sikkerhet!**